

SİBER ZORBALIK ARAŞTIRMASI 2022

#SZA22

HALIÇ ÜNİVERSİTESİ ŞİDDET VE
TRAVMA ÇALIŞMALARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ

GENEL ÇERÇEVE

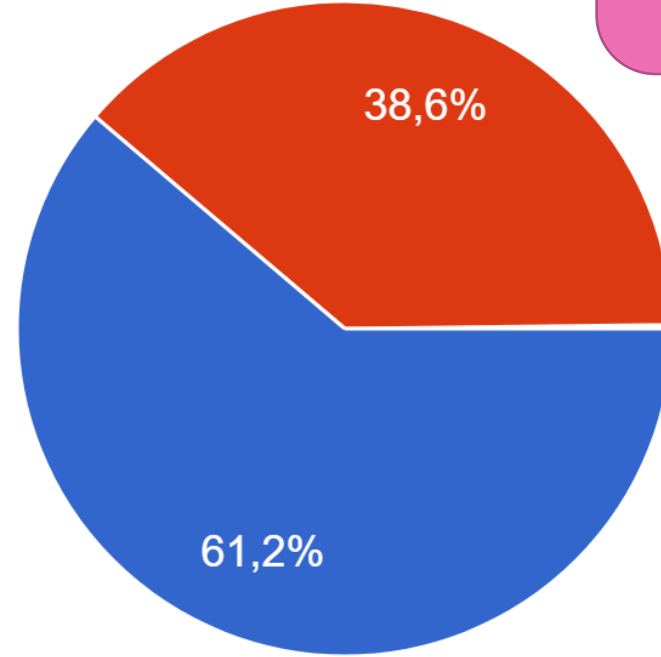
Amaç: Araştırmamız Türkiye'de kamuoyunun siber zorbalığın tanımına, siber zorbalığın etkenlerine ve siber zorbalığa maruz kalma ya da siber zorbalığı yapmaya yönelik tutumlarını araştırmayı hedeflemiştir.

ARAŞTIRMA VERİSİ

- Araştırmamız için Siber Zorbalık Anketi soruları hazırlanmıő ve bu anket internet üzerinden katılımcılar tarafından doldurulmuőtur.
- Araştırmamız için hazırladığımız anketi toplam 526 kişi doldurmuőtur.

CİNSİYET

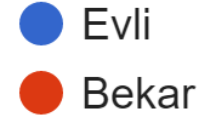
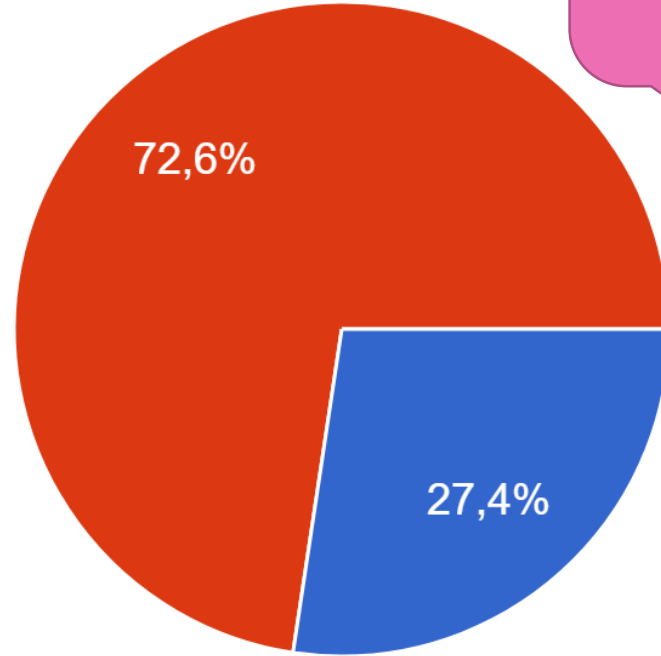

Araştırmamıza katılan 526 kişinin 322'si kadın, 203 'ü erkektir.

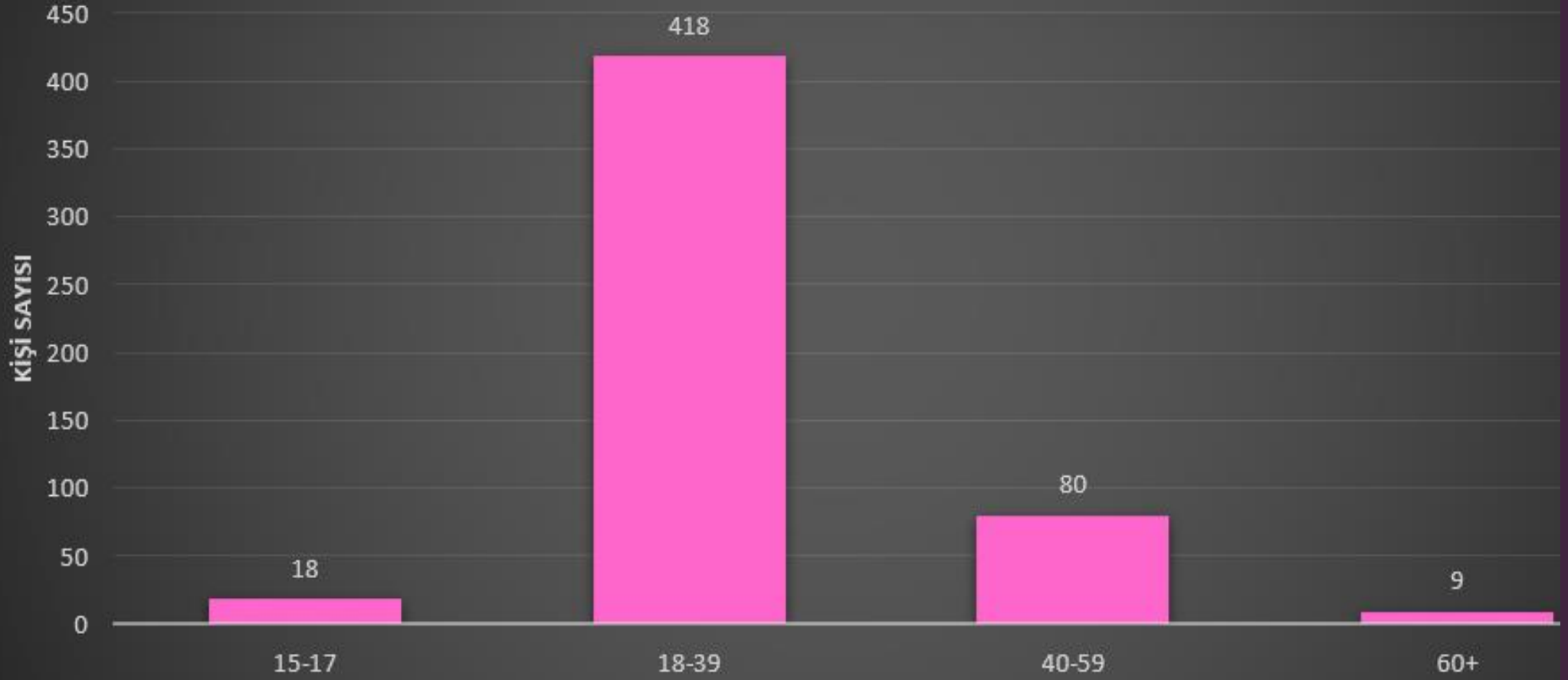
- Kadın
- Erkek
- İkilik dışı/ Non-binary

MEDENİ DURUM

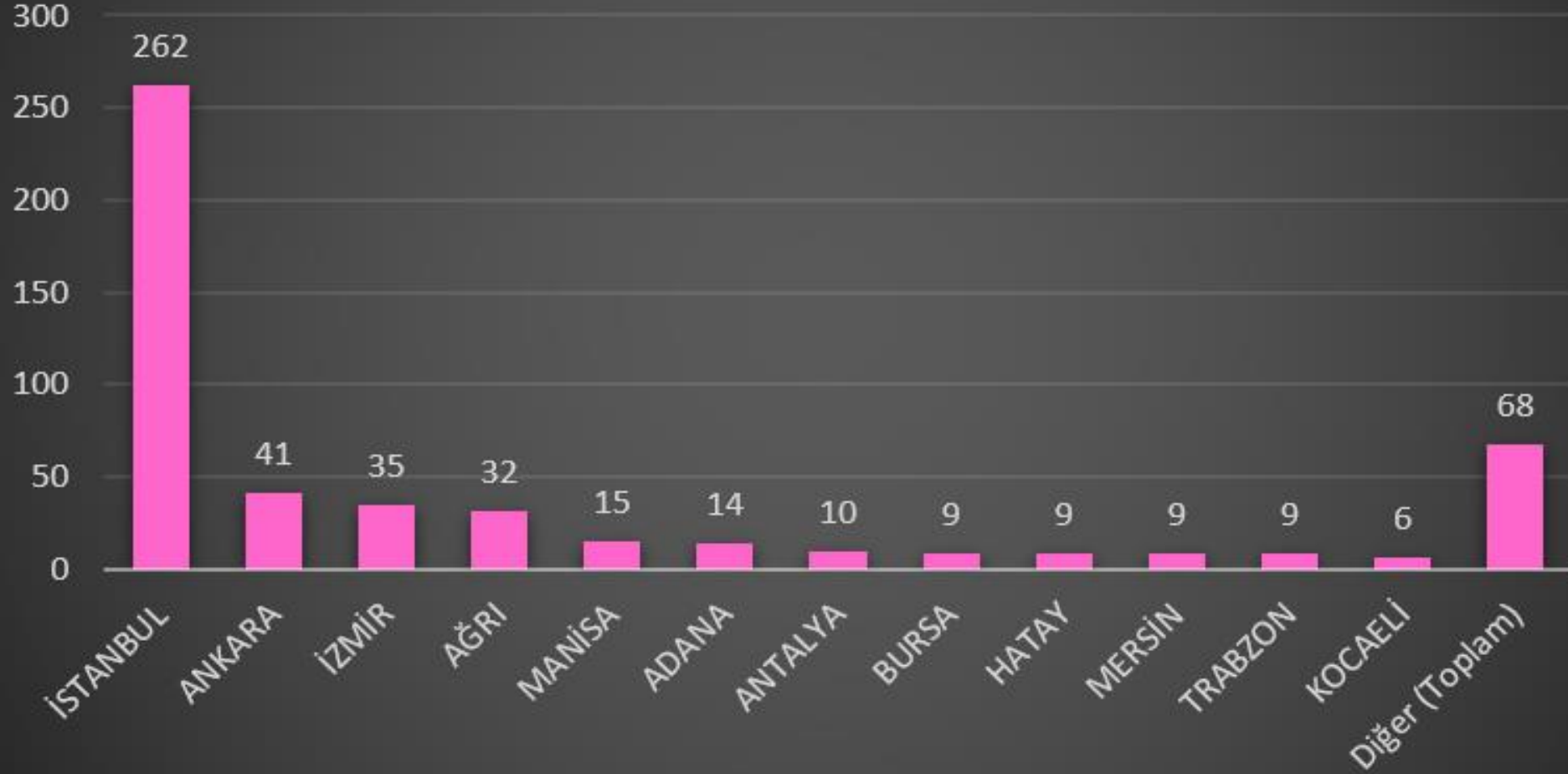
Araştırmamıza katılan 526 bireyin 382 'i bekar, 144'ü ise evlidir.

KATILIMCI YAŐ ARALIĞI

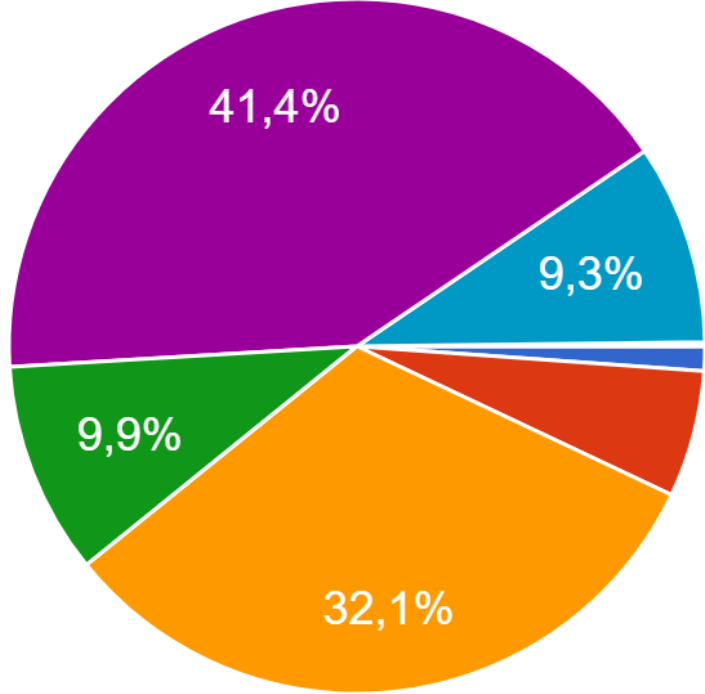
ŞEHİR BAZLI KATILIMCI SAYISI

***Diğer(Toplam) içerisinde 43 farklı şehir bulunmaktadır.

EĞİTİM DURUMU

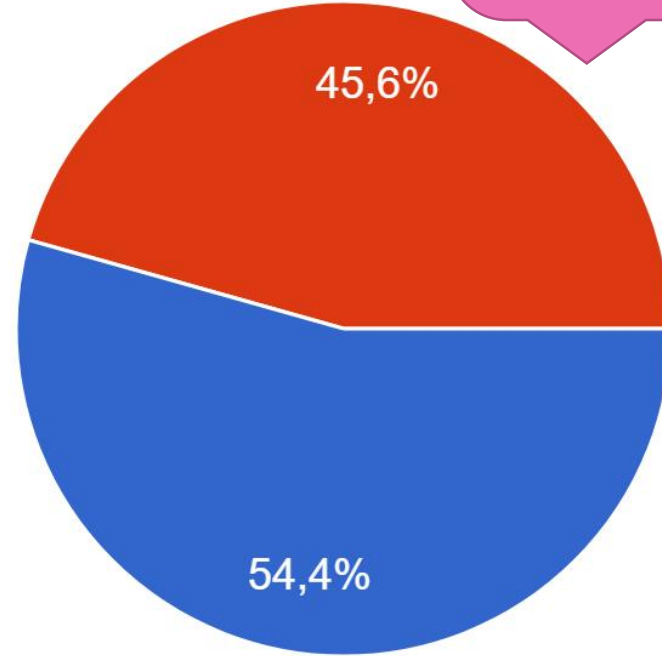
Katılımcıların Eğitim durumları incelendiğinde 218 kişinin lisans, 169 kişinin lise mezunu olması dikkat çekmiştir.

- İlkokul mezunu
- Ortaokul mezunu
- Lise mezunu
- Önlisans mezunu
- Lisans Mezunu
- Lisansüstü Mezunu
- Ön lisans Mezunu

ÇALIŞMA DURUMU

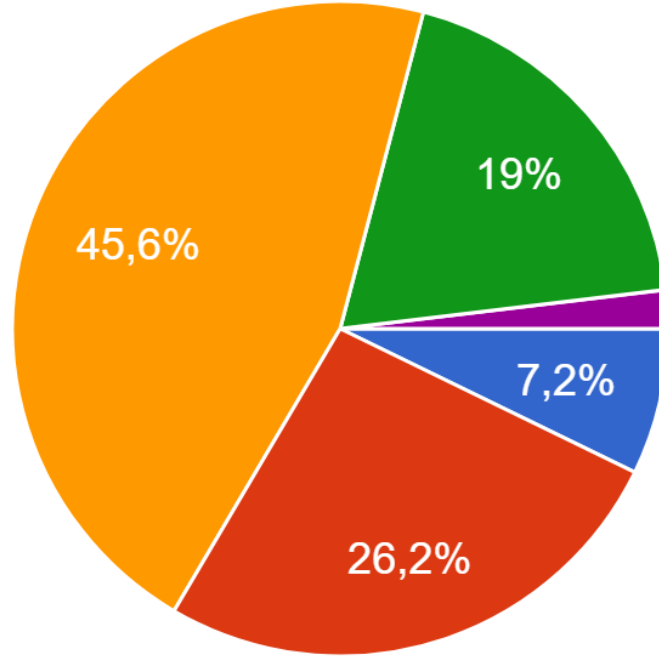
Katılımcıların
286'sı aktif
çalışırken, 240'ı
çalışmamaktadır.

- Evet
- Hayır

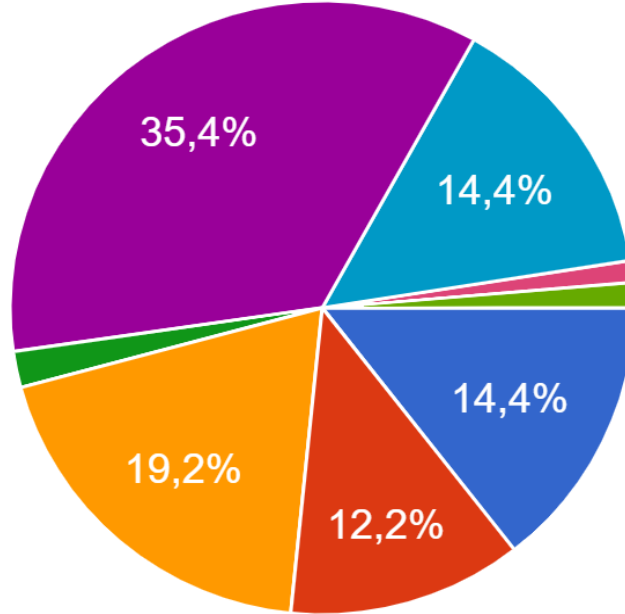
Sosyo - Ekonomik Durum

Bireyler, 240 kişiyle ekonomik durumlarını orta, 138 kişiyle de orta alt olarak tanımlamaktadır.

- Alt
- Orta - Alt
- Orta
- Orta - Üst
- Üst

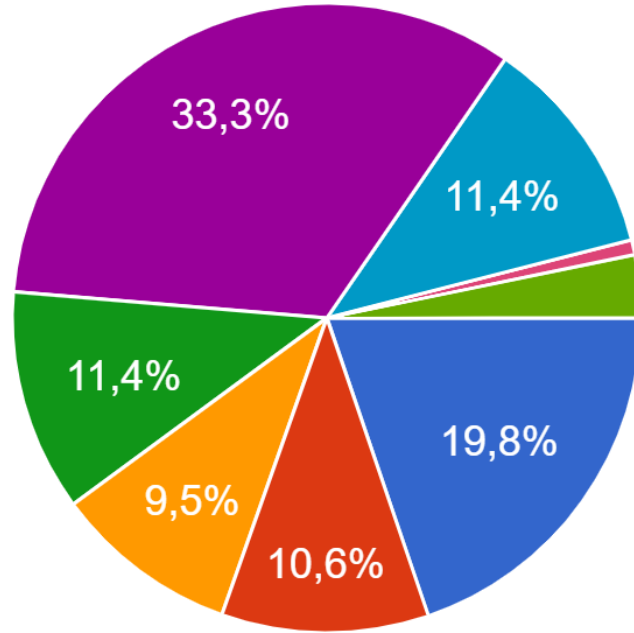
ANNE ÇOCUK YETİŞTİRME TUTUMU

- Otoriter (Katı, baskıcı, aşırı kuralcı ve aşırı disiplinli.)
- Tutarsız (Örneğin, bir davranışı bazen onaylarken bazen cezalandırabilen.)
- Aşırı koruyucu (Aşırı ilgi ve alaka göst...
- İhmalkar (İlgisiz, vurdumduymaz.)
- Demokratik (Yol gösteren ama alacağı...
- İzin verici (Bu tutuma sahip ebeveynler...
- Reddedici (Bu tutuma sahip ebeveynl...
- Vefat/Ayrılık/Terk nedeniyle annemi hi...

Katılımcıların 186'sı annesinin demokratik tutuma sahip olduğunu söylerken, 101 kişi aşırı koruyucu tutuma sahip olduğunu belirtmiştir. Öte yandan otoriter ve izin verici tutumların 76 kişiyle aynı oranda çıkması dikkat çekmiştir.

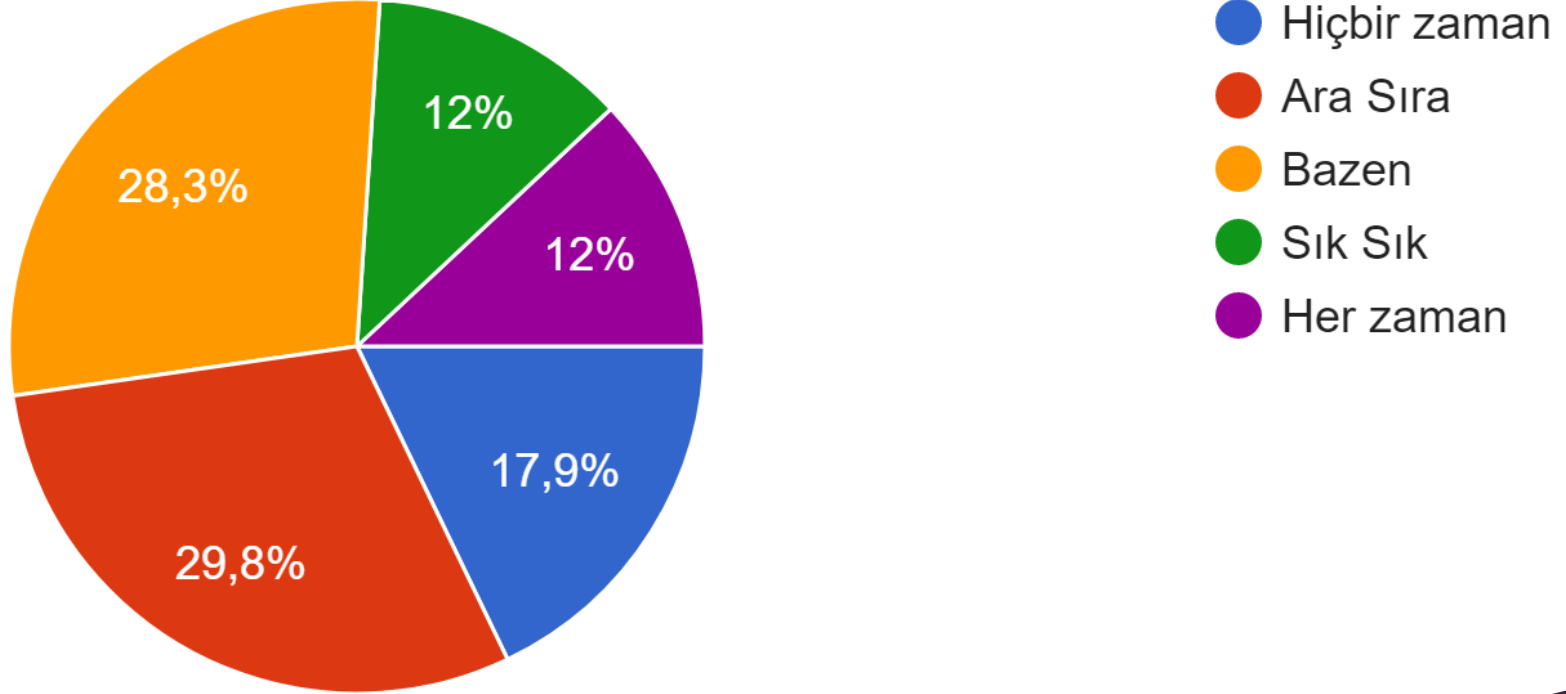
BABA ÇOCUK YETİŞTİRME TUTUMU

- Otoriter (Katı, baskıcı, aşırı kuralcı ve aşırı disiplinli.)
- Tutarsız (Örneğin, bir davranışı bazen onaylarken bazen cezalandırabilen.)
- Aşırı koruyucu (Aşırı ilgi ve alaka göst...)
- İhmalkar (İlgisiz, vurdumduymaz.)
- Demokratik (Yol gösteren ama alacağı...)
- İzin verici (Bu tutuma sahip ebeveynler...)
- Reddedici (Bu tutuma sahip ebeveynl...)
- Vefat/Ayrılık/Terk nedeniyle babamı hi...

Katılımcıların 175'i babasının tutumunu demokratik olarak değerlendirirken, 104'ü otoriter olarak değerlendirmiştir. İhmalkar ile izin verici tutumların 60 kişiyle aynı oranda cevaplandırılması dikkat çekmiştir.

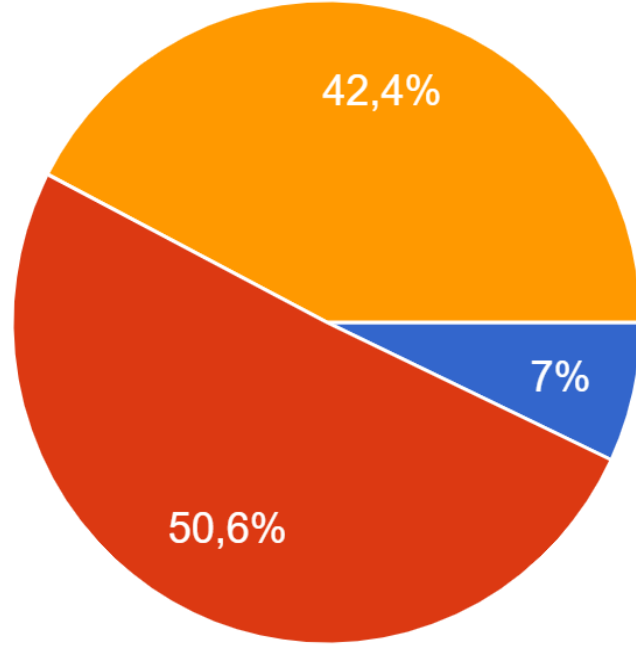
AİLELERDEN DUYGUSAL DESTEK ALMA DURUMU

Katılımcıların 157'si herhangi bir problemle karşılaştığında ara sıra ailesinden duygusal destek aldığını, 149'un bazen duygusal destek aldığını, 94'ü hiçbir zaman ailesinden duygusal destek almadığını belirtmiştir.

Sık sık ve her zaman cevapları ise 63 kişiyle aynı oranda cevaplandırılmıştır.

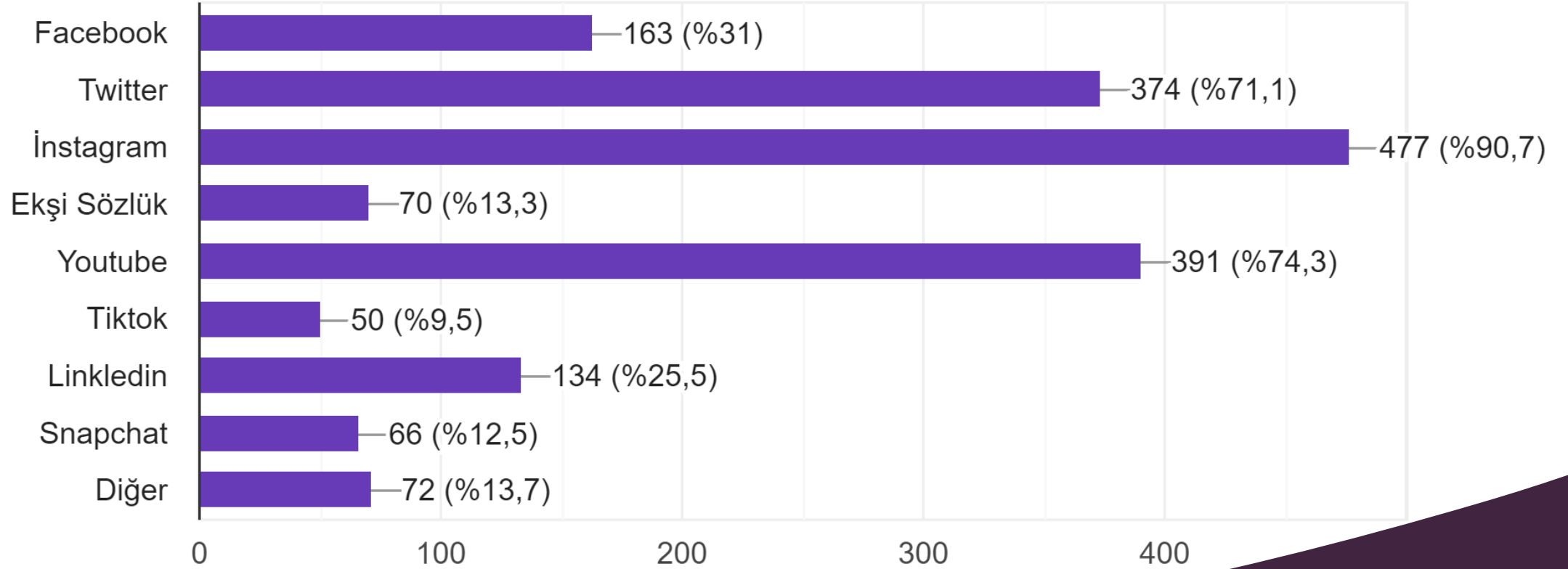
İNTERNETTE GEÇİRİLEN SÜRE

- 0-1 Saat
- 2-4 Saat
- 5 Saat ve üzeri

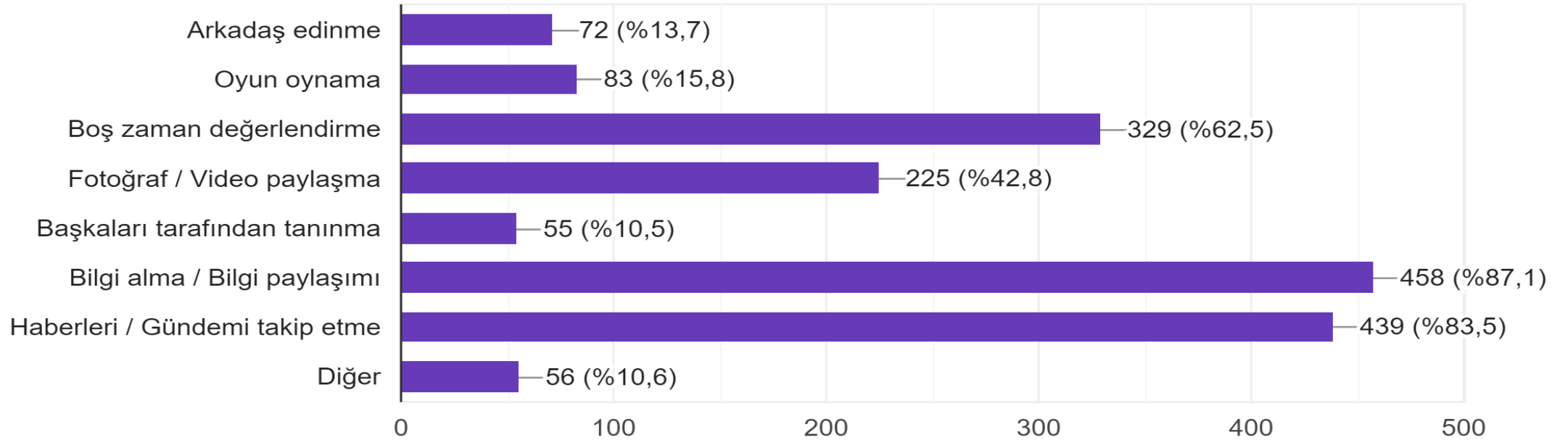
526 kişinin 266 tanesi 2-4 saat arası derken 223 kişi 5 saat ve üzeri olarak yanıtlamıştır.

EN SIK KULLANILAN SOSYAL MEDYA PLATFORMLARI

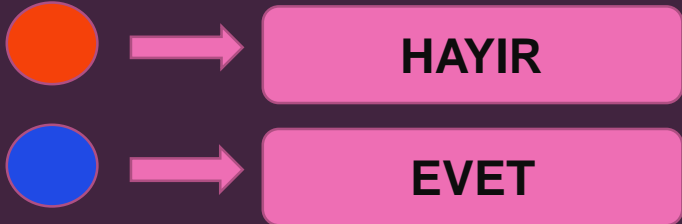
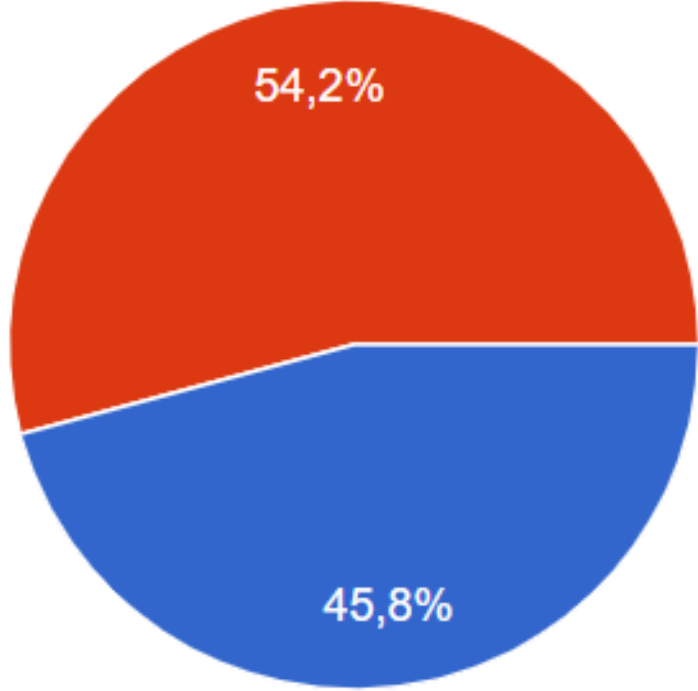

En sık kullanılan sosyal medya platformu 477 kişiyle İnstagram olurken, 391 kişiyle Youtube onu izleyen ise 374 kişiyle Twitter olmuştur.

SOSYAL MEDYA PLATFORMLARINI KULLANMA NEDENLERİ

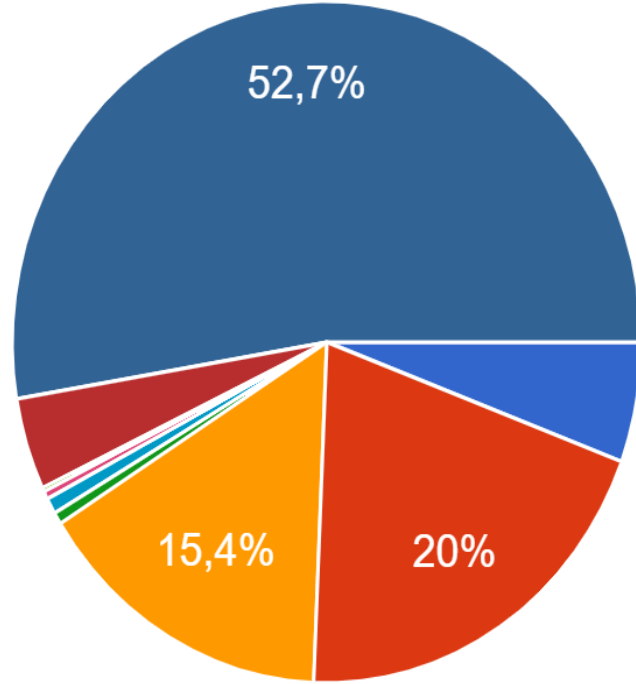
Katılımcıların sosyal ağ sitelerini kullanma amacına bakıldığında; bilgi alma/bilgi paylaşımı 458 kişiyle en yüksek cevabı alırken olurken, 439 kişi haberleri/gündemi takip etmek için kullandığını ifade etmiştir.

“ Elektronik ortamda bir birey veya grubun, diğerlerine yönelik kasıtlı biçimde gerçekleştirdiği aşağılama, iftira, dedikodu, taciz, tehdit, utandırma ve dışlama gibi rahatsızlık verici eylemlere” “siber zorbalık” adı verilir. Daha önce siber zorbalığa maruz kaldınız mı? “ sorusuna ;

285 kişi hayır derken 241'i evet olarak cevaplandırılmıştır.

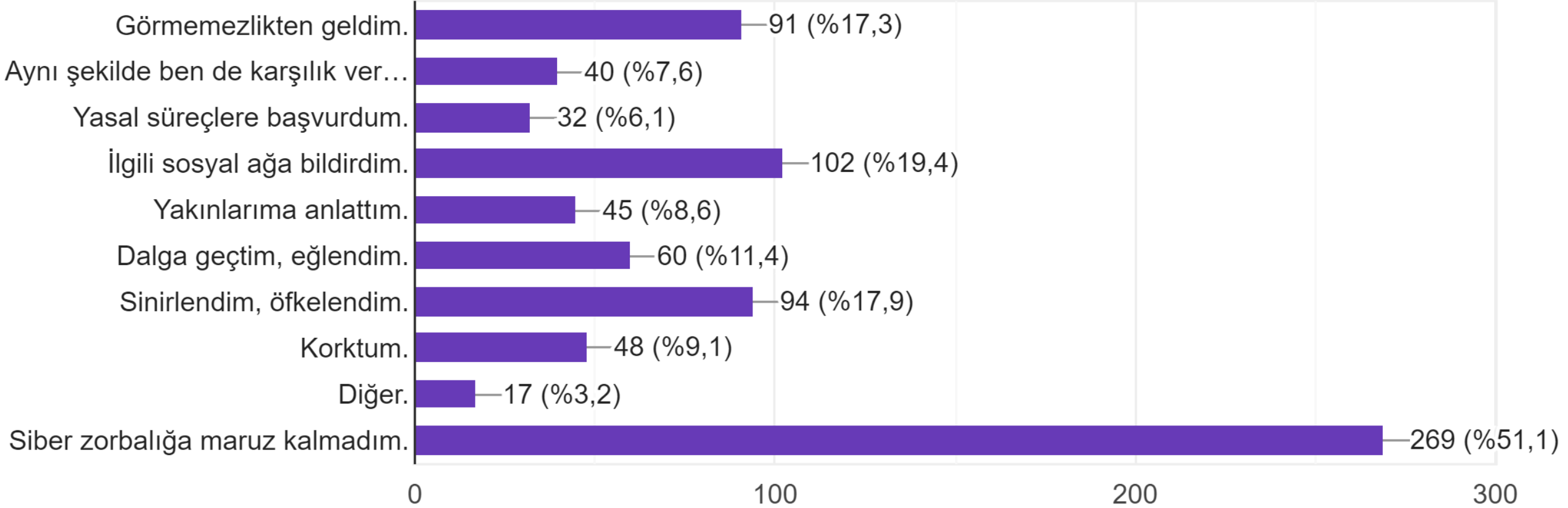
SİBER ZORBALIĞA EN SIK MARUZ KALINAN PLATFORM

- Siber zorbalığa maruz kalmadım.
- Facebook
- Twitter
- İnstagram
- Ekşi Sözlük
- Youtube
- Tiktok
- LinkedIn
- Snapchat

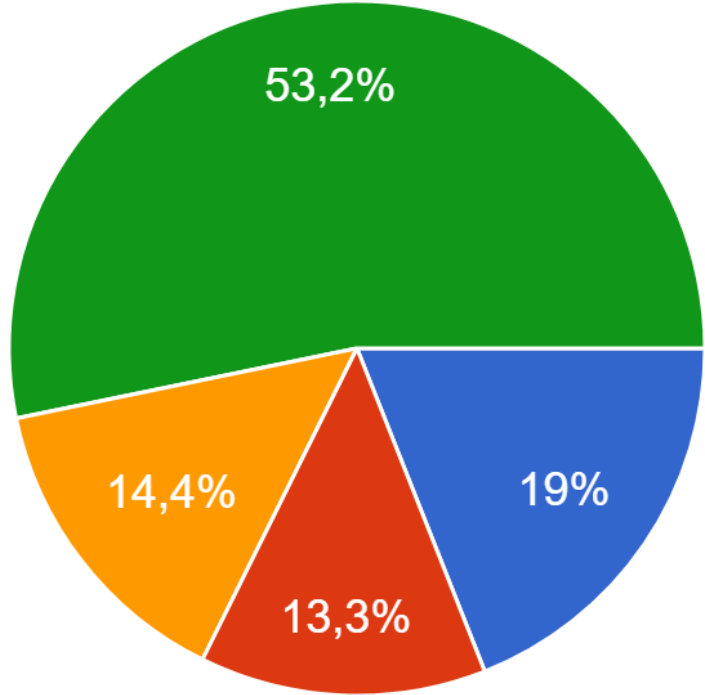
Katılımcıların 277'si siber zorbalığa maruz kalmadığını belirtirken, en sık siber zorbalığa maruz kalınan platform 105 kişiyle Twitter olarak belirtilmiştir. 3. sırada ise 81 kişi ise Instagram'da siber zorbalığa maruz kaldığını ifade etmiştir.

SİBER ZORBALIĞA MARUZ KALININCA VERİLEN TEPKİLER

Siber zorbalığa maruz kalanların gösterdikleri tepkilere bakıldığında ilgili sosyal ağa bildirmek en sık yapılan davranış olarak karşımıza çıkarken, sinirlenenlerin sayısı 94, görmemezlikten gelenlerin sayısı 91'dir.

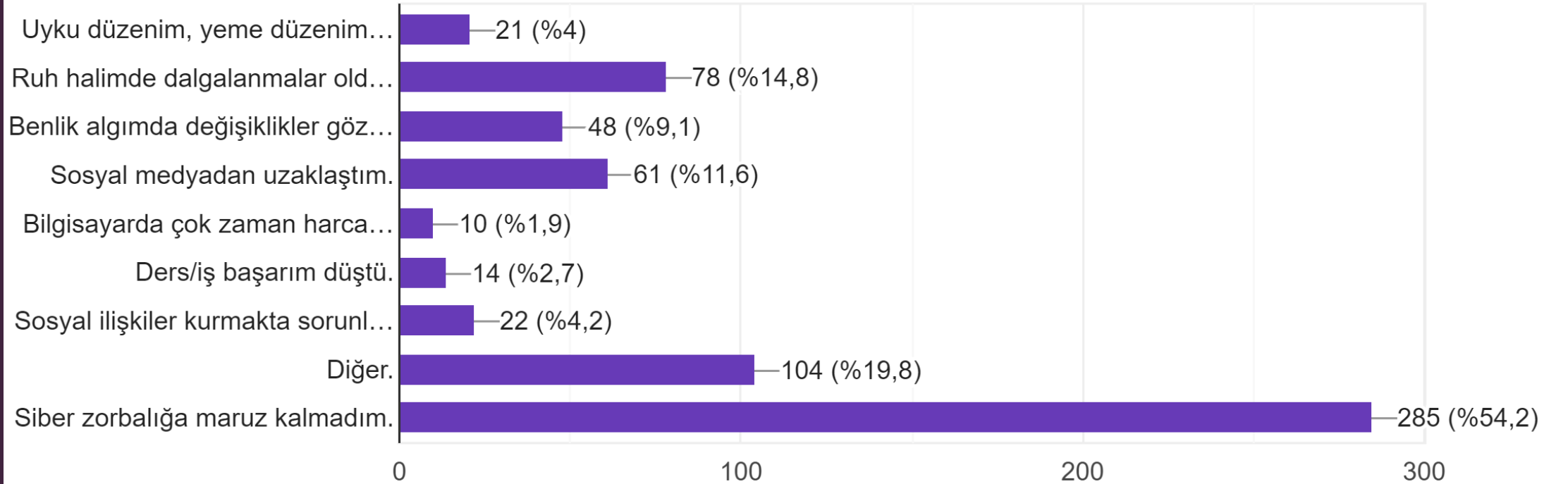
SİBER ZORBALIĞA MARUZ KALINCA YAKINLARIYLA PAYLAŞMA DURUMLARI

- Paylaştım.
- Paylaşmadım.
- Kısmen paylaştım.
- Siber zorbalığa maruz kalmadım.

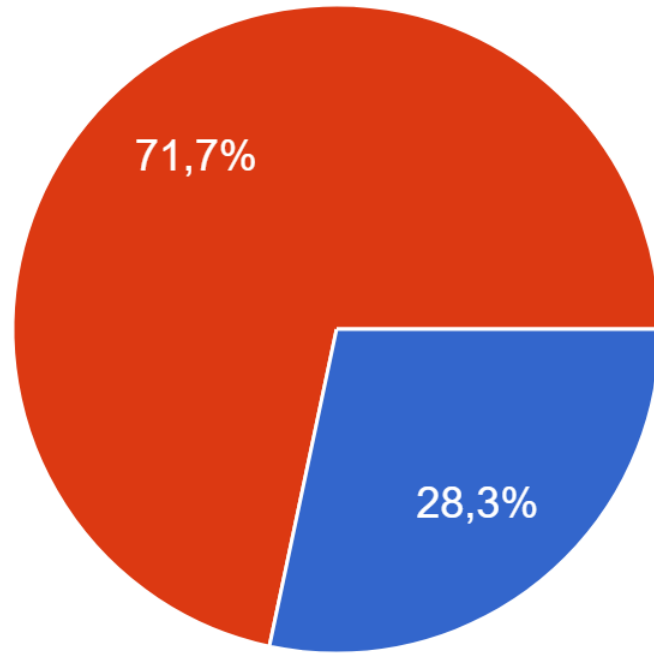
Siber zorbalığa maruz kaldıklarında yakınları ile bu durumu paylaşanların sayısı 100, kısmen paylaşanların sayısı 76, paylaşmayanların sayısı 70'tir.

SİBER ZORBALIĞA MARUZ KALINCA HAYATLARINDA YAŞANAN DURUMLAR

Siber zorbalığa maruz kalanlarda sırasıyla en çok 'ruh halinde dalgalanmalar ve sosyal medyadan uzaklaşma' görülmüştür.

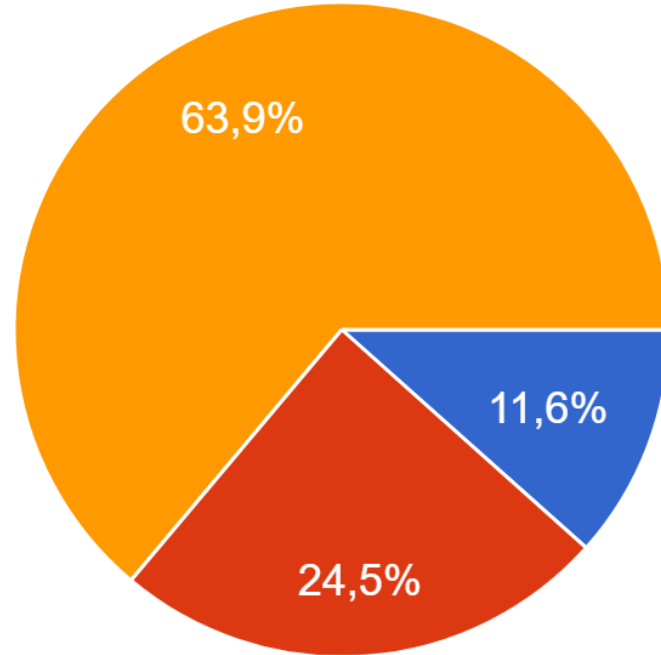
İZİNSİZ FOTOĞRAFLARININ PAYLAŞILMA DURUMU

- Evet, paylaşıldı.
- Hayır, paylaşılmadı.

377 kişi paylaşılmadı, 149 kişi paylaşıldı olarak yanıt vermiştir.

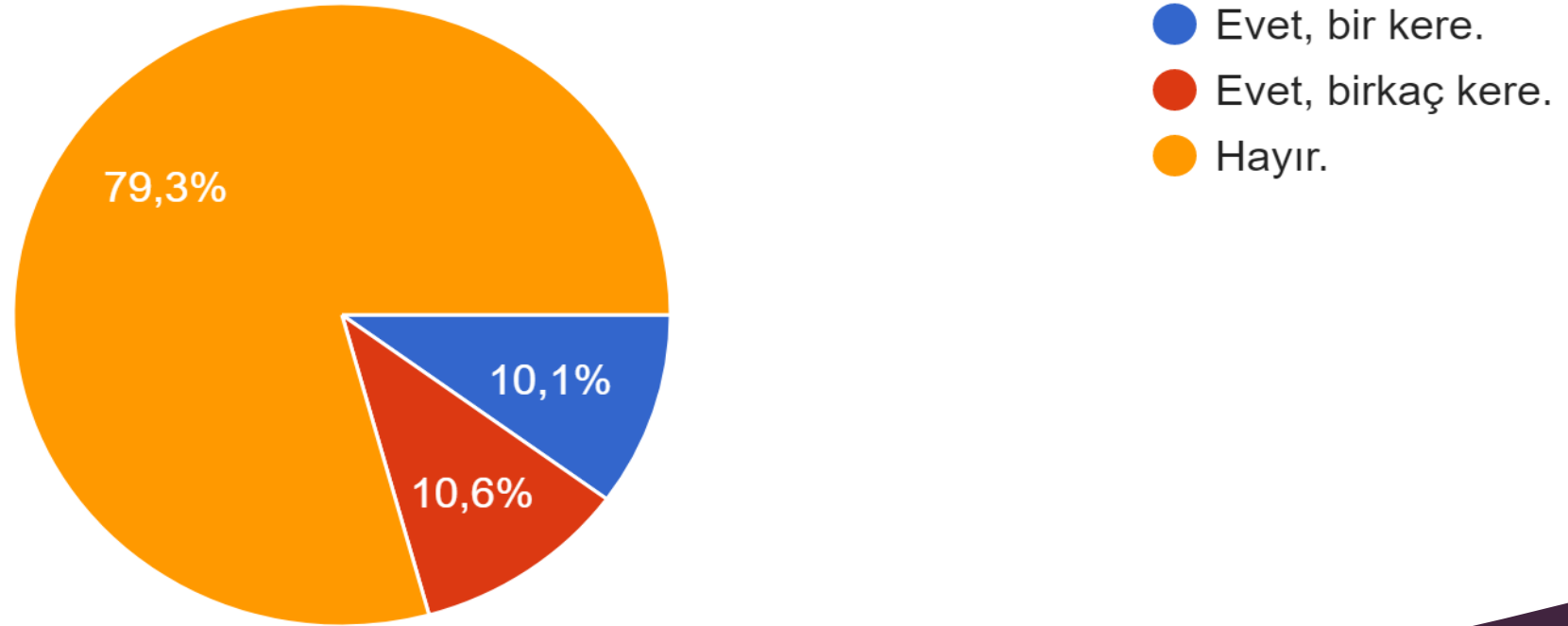
SOSYAL MEDYADA TEHDİT İÇERİKLİ MESAJLAR VE YORUMLAR ALMA DURUMU

- Evet, bir kere aldım.
- Evet, birkaç kere aldım.
- Hayır, almadım.

336 kişi tehdit içerikli mesajlar, yorumlar anlamadığını belirtirken 129 kişi birkaç kere aldığını 62 kişi ise bir kere aldığını belirtmiştir.

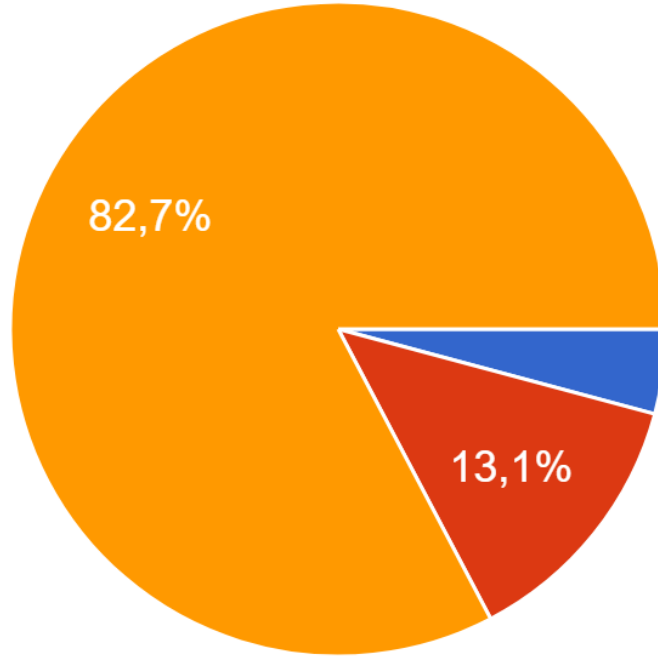
Sosyal medya platformlarında hakkımda küçük düşürücü, onur kırıcı iftiralar ve dedikodular
526 yanıt

417 kişi hakkında küçük düşürücü, onur kırıcı iftiralar ve dedikodular yayılmadığını ifade ederken; 56 kişi birkaç kere yayıldığını, 53 kişi ise bir kere yayıldığını söylemiştir.

Dijital oyunda diğer oyuncular tarafından dışlandım.

526 yanıt

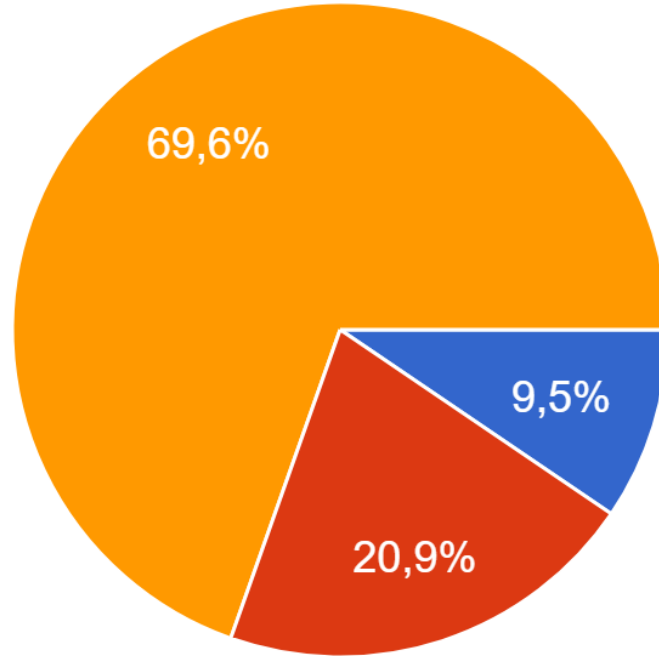

- Evet, bir kere.
- Evet, birkaç kere.
- Hayır.

435 kişi hayır, 69'u birkaç kere, 22 kişi ise bir kere olarak belirtmiştir.

Sosyal medya platformlarından bir başkası/başkaları tarafından aşağılandım.

526 yanıt

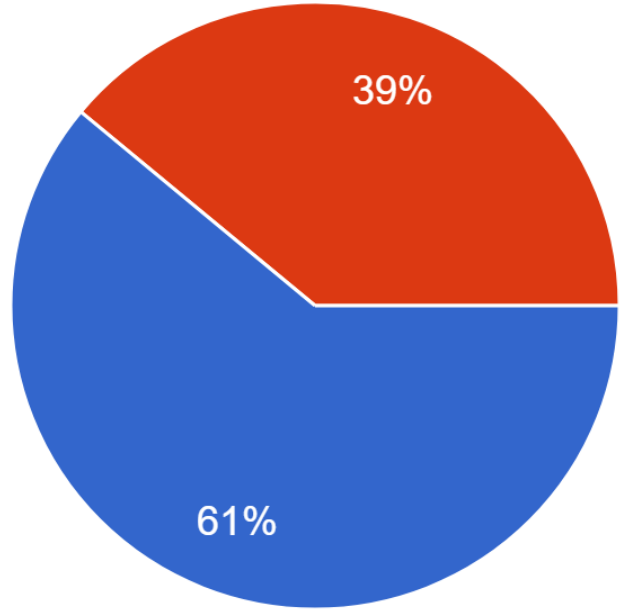

- Evet, bir kere.
- Evet, birkaç kere.
- Hayır.

366 kişi aşağılanmadığını, 110 kişi birkaç kere aşağılandığını, 50 kişi ise bir kere aşağılandığını ifade etmiştir.

Kendine ait olmayan bir isim-soyisim kullanarak internette bir başkası gibi davranarak beni iletişime geçen oldu.

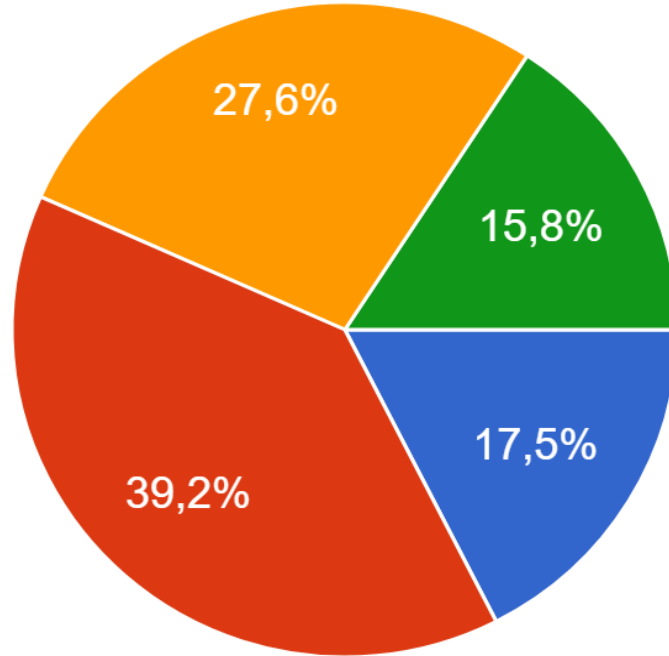
526 yanıt

- Evet
- Hayır

321 kişi başka bir isim-soy isim kullanarak onunla iletişime geçen olduğunu, 205 kişi ise başkası gibi davranarak onunla iletişime geçenin olmadığını belirtmiştir.

SİBER ZORBALIĞA MARUZ KALINCA YASAL SÜREÇLER HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMA

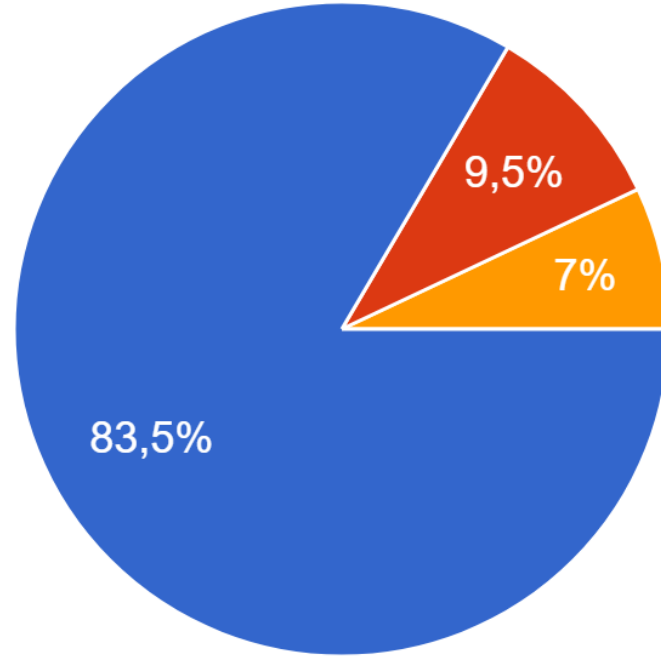

- Evet, bilgi sahibiyim.
- Kısmen bilgi sahibiyim.
- Hayır, bilgi sahibi değilim.
- Bilgilendirmeye ihtiyacım düşünüyorum.

206 kişi kısmen yasal süreçler hakkında bilgi sahibi olurken, 145 kişi bilgi sahibi olmadığını, 92 kişinin ise bilgi sahibi olduğunu, 83 kişinin ise bu konuda bilgilendirmeye ihtiyacı olduğunu ifade etmiştir.

Yasal süreçler hakkında bilgi verilmesi gerektiği anlamlı bulunmuştur.

STALK KELİMESİNİN ANLAMINI BİLME

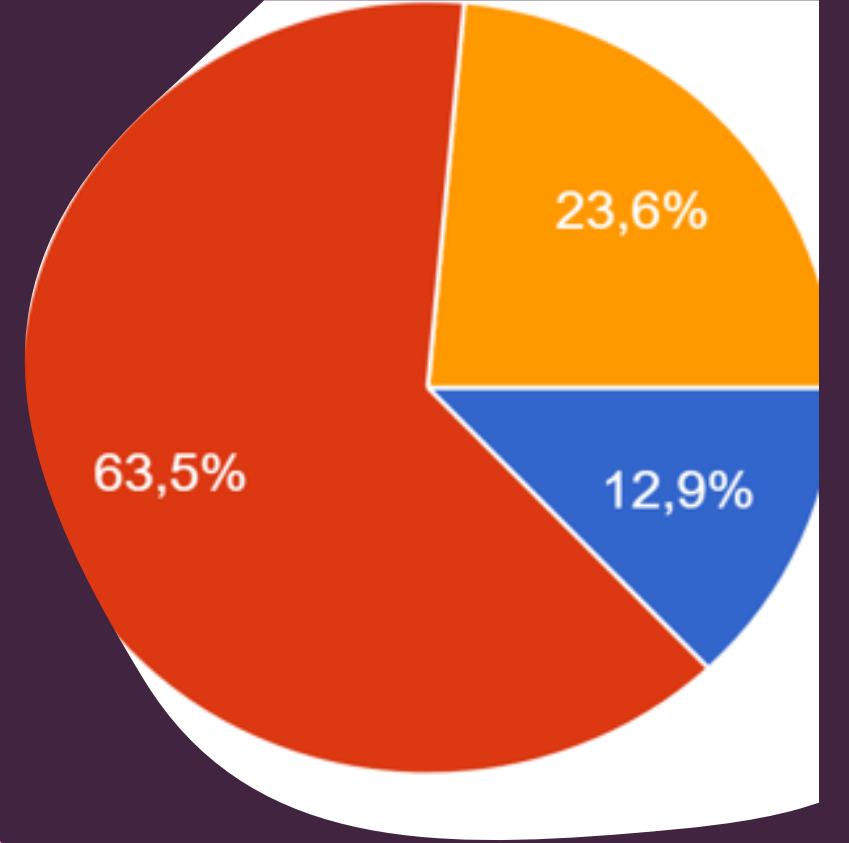

- Evet
- Hayır
- Kısmen

Katılımcıların 439'u stalk kelimesinin anlamını bilirken, 50'si bilmediğini, 37'si ise kısmen bildiğini ifade etmiştir.

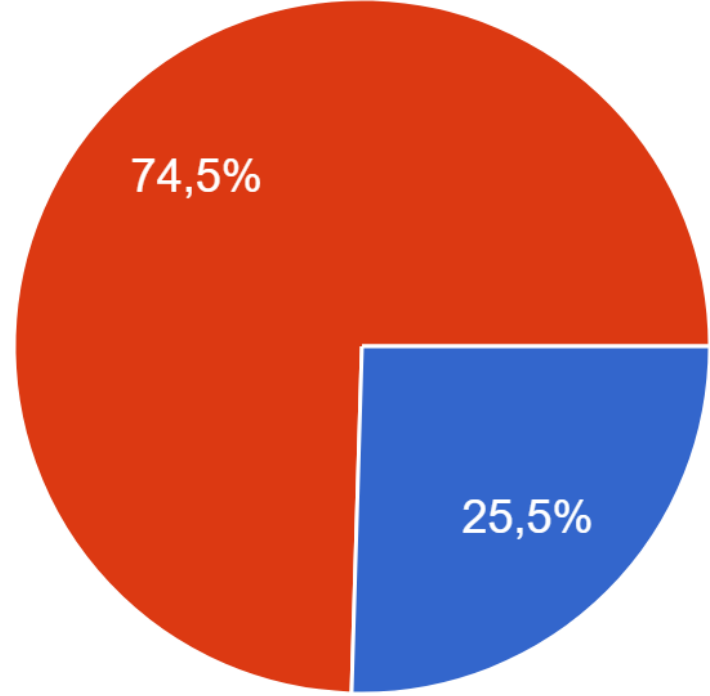
Daha önce hiç “Stalk” yaptınız mı? (Stalk; sosyal medya platformlarında bir kişinin başka bir kişiyi araştırması, sosyal medya hesaplarından gizlice takip etmesi, gözetlemesi ve paylaşımlarını incelemesidir.)

Sorusuna 334 kişi "evet, birkaç kere yaptım" cevabını verirken, 124 kişi "hiç stalk yapmadığını", 68'i ise "bir kere stalk yaptığını" ifade etmiştir.

Kendime ait olmayan bir isim-soyisim kullanarak internette bir başkası gibi davrandım.

526 yanıt

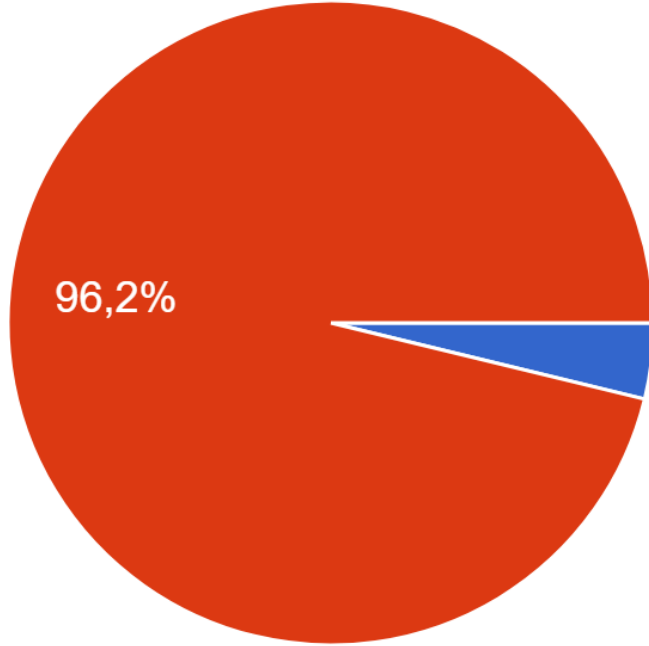
● Evet, davrandım.

● Hayır, davranmadım.

392 kişi bir başkası gibi davranmadığını söylerken, 134 kişi ise davrandığını ifade etmiştir.

Bir başkasının gururunu zedeleyecek onu küçük düşürebilecek ses, fotoğraf ve/veya mesajları sosyal medya platformlarımda paylaştım.

526 yanıt

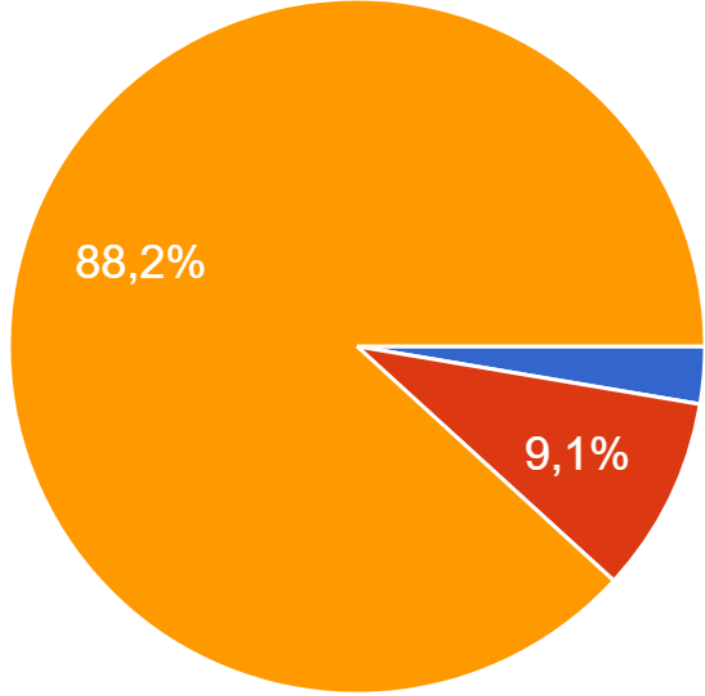

- Evet, paylaştım.
- Hayır, paylaşmadım.

Katılımcıların 506'sı paylaşmadığını ifade etmiştir.

Bir oyunda diğer oyunculardan birini ve/veya birkaçını dışladım.

526 yanıt

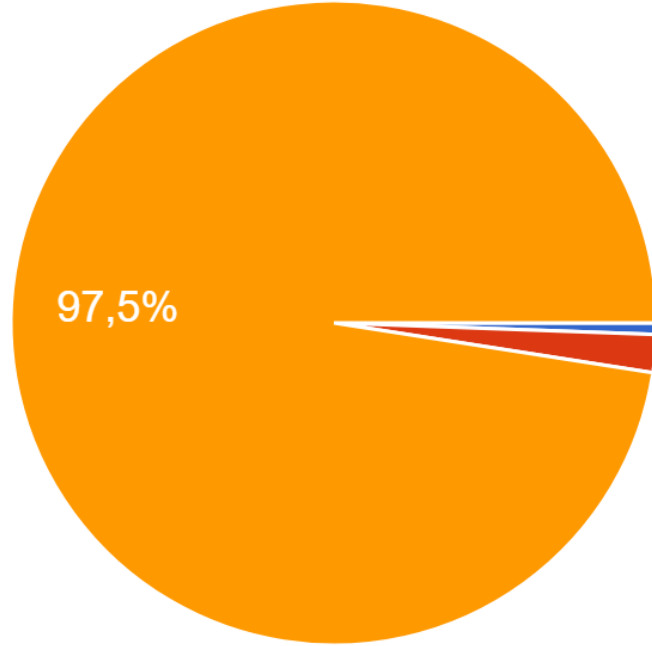

- Evet, bir kere.
- Evet, birkaç kere.
- Hayır.

464'ü hayır derken, çok küçük bir kısmı birkaç kere dışladığını ifade etmiştir.

Sosyal medya platformlarında bir başkası hakkında küçük düşürücü, onur kırıcı iftiralar ve dedikodular yaydım.

526 yanıt

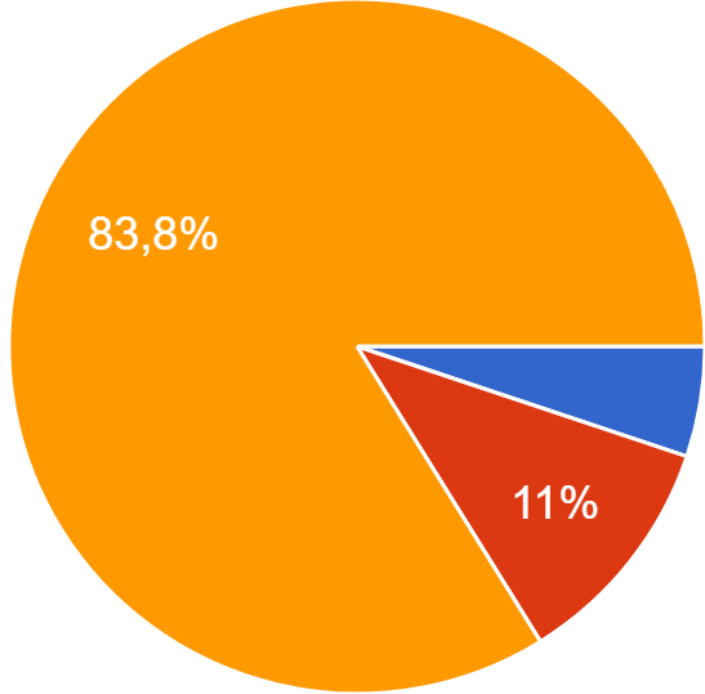

- Evet, bir kere.
- Evet, birkaç kere.
- Hayır.

Katılımcıların 513'ü gibi büyük bir bölümü iftira ve dedikodu yaymadığını ifade etmiştir.

Sosyal medya platformlarından bir başkasını aşağıladım.

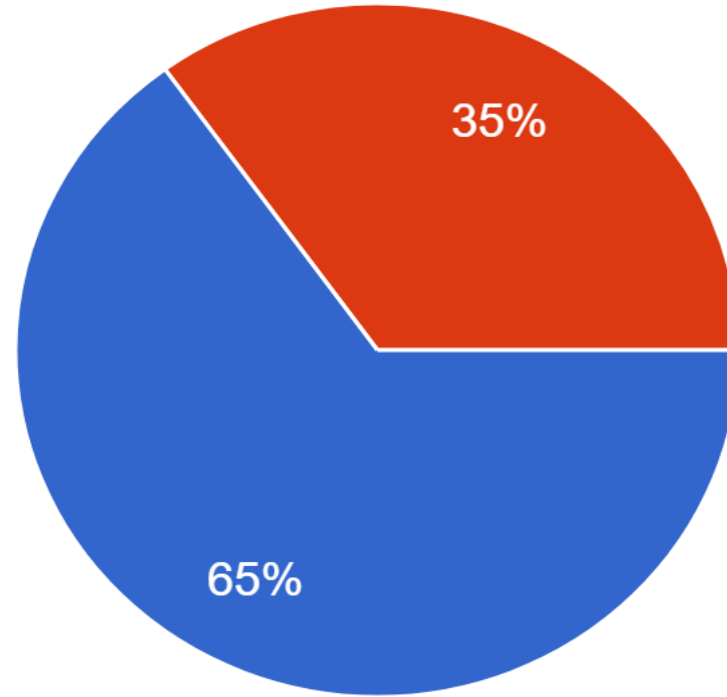
526 yanıt

- Evet, bir kere.
- Evet, birkaç kere.
- Hayır.

441'i bir başkasını aşağılamadığını söylerken, 58'i en az bir kere aşağıladığını belirtmiştir.

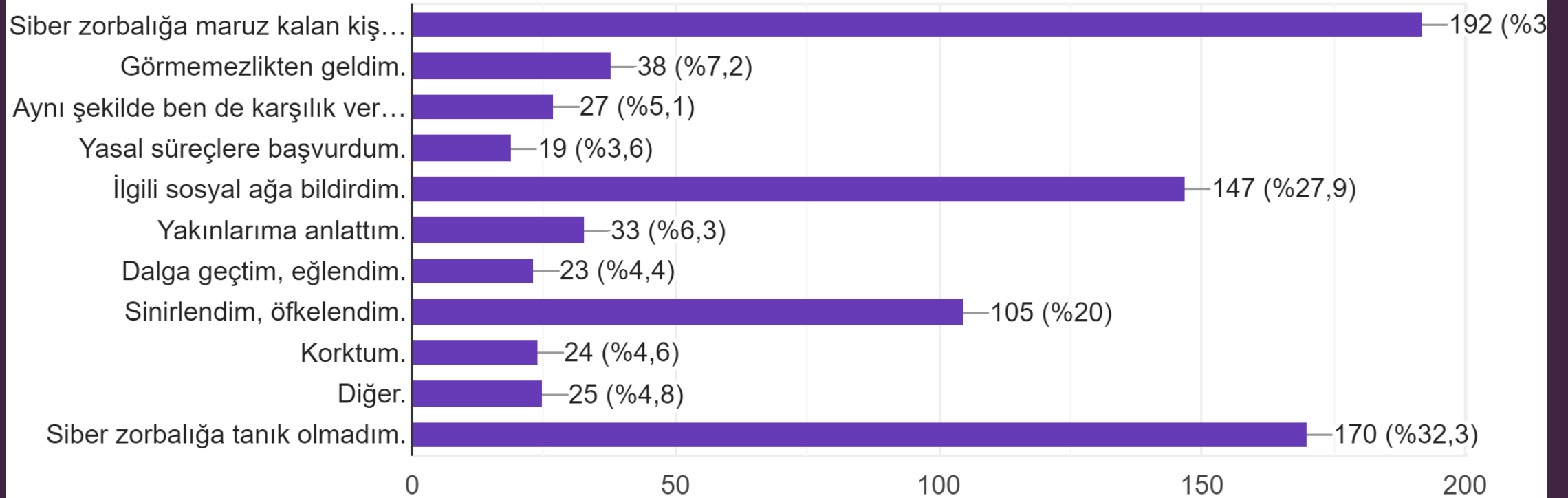
SİBER ZORBALIĞA TANIK OLMA

● Evet
● Hayır

Katılımcıların büyük çoğunluğu küçük bir oranla siber zorbalığa maruz kaldıklarını dile getirmişlerdi fakat tanık olma noktasında 342 kişi tanık olduğunu ifade etmiştir.

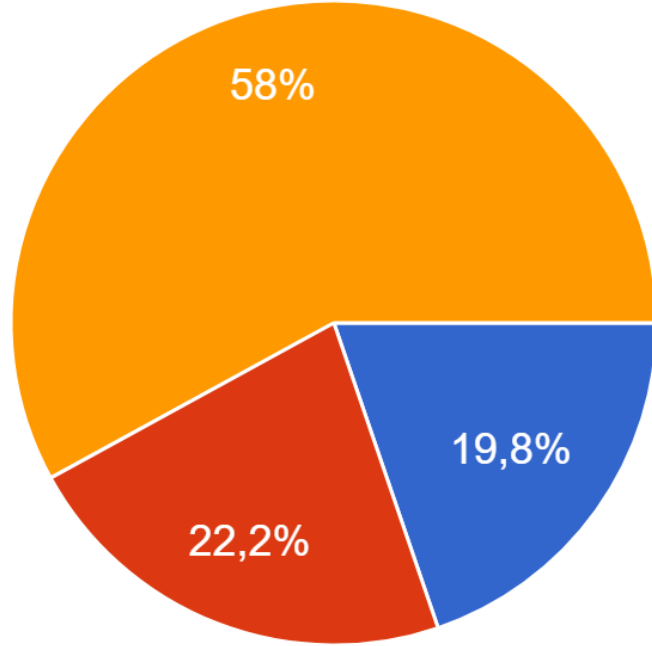
KATILIMCILARIN SİBER ZORBALIĞA TANIK OLDUKLARINDA VERDİKLERİ TEPKİLER

Katılımcılar siber zorbalığa tanık olduklarında en sık gösterdikleri tepki "siber zorbalığa maruz kalan kişiye yardım etmek" olurken, diğer tepki "ilgili sosyal ağı bildirmek" ile "sinirlenmek, öfkelenmek" olmuştur.

Daha önce bir yakınım (aile, arkadaş, sevgili, eş) sosyal medyadan tehdit içerikli mesajlar, yorumlar aldı.

526 yanıt

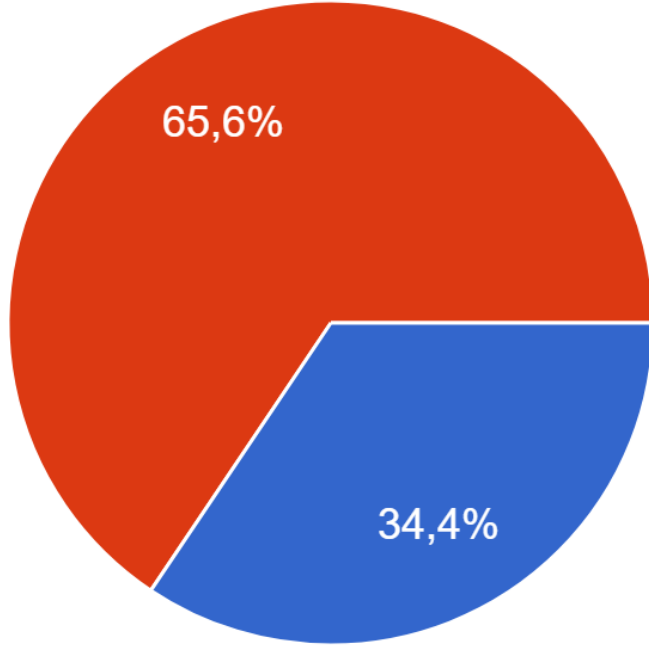

- Evet, bir kere aldı.
- Evet, birkaç kere aldı.
- Hayır, almadı.

305 kişi daha önce bir yakınının tehdit içerikli mesaj/yorum almadığını dile getirmiştir.

Daha önce bir yakınım (aile, arkadaş, sevgili, eş) kendisine ait olmayan bir isim-soyisim kullanarak internette bir başkası gibi davrandı.

526 yanıt

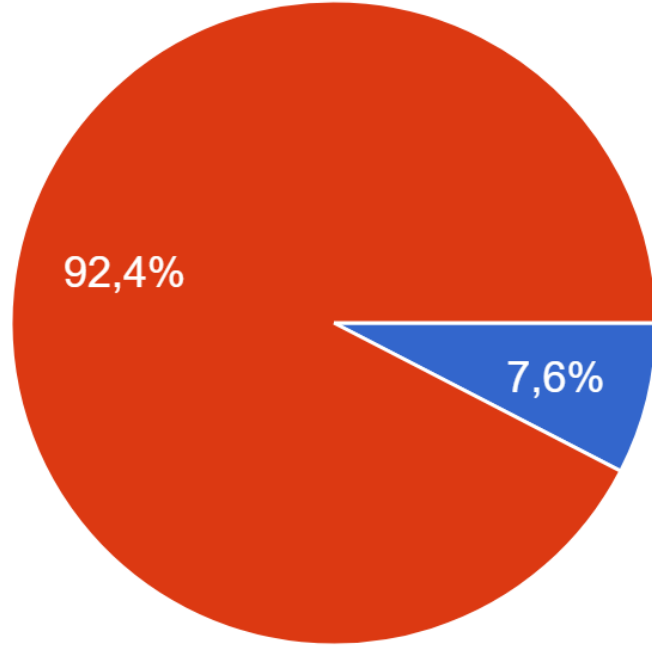

- Evet, davrandı.
- Hayır, davranmadı.

526 katılımcıdan 345'i bir yakınının internette başkası gibi davranmadığını, 181'i ise davrandığını ifade etmiştir.

Daha önce bir yakınım bir başkasının gururunu zedeleyecek onu küçük düşürebilecek "ses, fotoğraf ve/veya mesajları" sosyal medya platformlarımda paylaştı.

526 yanıt

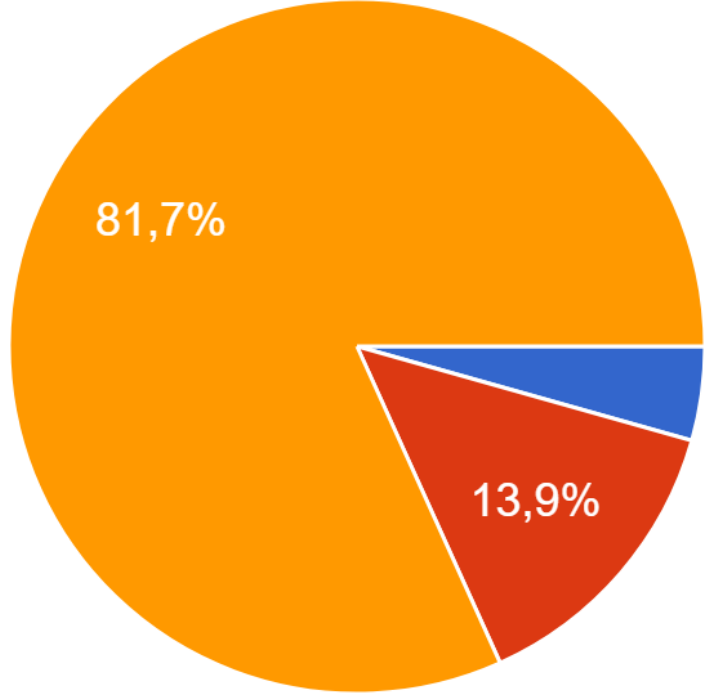

- Evet, paylaştı.
- Hayır, paylaşmadı.

Katılımcıların 486'sı bir yakınımın gururunu zedeleyecek onu küçük düşürecektir «ses, fotoğraf ve/veya video mesajları sosyal medya platformlarında paylaşmadığını ifade etmiştir.

Daha önce bir yakınım bir oyunda diğer oyuncularından birini ve/veya birkaçını dışladı.

526 yanıt

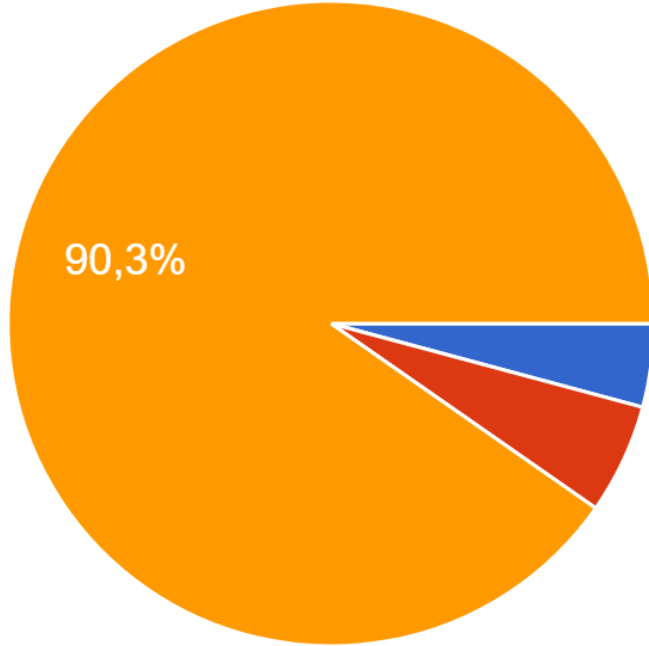

- Evet, bir kere.
- Evet, birkaç kere.
- Hayır.

Katılımcıların 430'u dışlamadığını belirtirken, 73 kişi ise birkaç kere dışladığını ifade etmiştir.

Daha önce bir yakınım sosyal medya platformlarında bir başkası hakkında küçük düşürücü, onur kırıcı iftiralar ve dedikodular yaydı.

526 yanıt

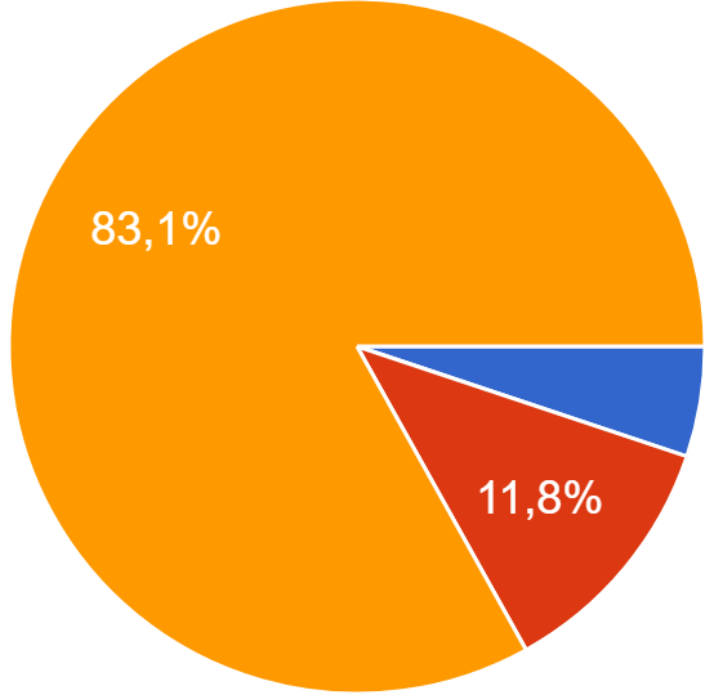

- Evet, bir kere.
- Evet, birkaç kere.
- Hayır.

475 kişi bir yakınının küçük düşürücü, onur kırıcı iftira dedikodular yaymadığını ifade etmiştir.

Daha önce bir yakınım sosyal medya platformlarından bir başkasını aşağıladı

526 yanıt

- Evet, bir kere.
- Evet, birkaç kere.
- Hayır.

437 kişi hayır derken, 62 kişi birkaç kere aşağıladığına tanık olduğunu ifade etmiştir.

SONUÇ

Araştırmamız siber zorbalığa ve siber zorbalığın bilinirliğine dikkat çekmeyi hedeflemiştir. Siber Zorbalık anketi araştırma ekibi tarafından oluşturulmuş ve internet üzerinden katılımcılara dağıtılmıştır.

Araştırma anketi 526 kişi doldurmuş ve sonuçlar elde edilmiştir. Elde edilen sonuçlar grafikler aracılığıyla yorumlanmıştır.

Katılımcı sayısının düşük olması anketin genellenebilir olmasını zorlaştırmış ve örneklem sayısının anlamlı bir yordama yapılmasının önünde engel olduğu görülmektedir. Katılımcıların siber zorbalığın anlamını bilmedikleri düşünüldüğünden bazı sorularda anlamlı bir sonucun çıkmasını engellediği görülmüştür.

Bunun yanı sıra araştırmamız; teknolojinin hayatımızın her alanına girmesiyle de önemli bir konu başlığı haline gelen siber zorbalığa dikkat çekmeyi amaçlamıştır. Oluşturulan anketin her sene tekrar edilmesi ve karşılaştırma yapılmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

SİBER ZORBALIK ARAŞTIRMASI 2022

#SZA22

ARAŞTIRMA EKİBİ

- Dr. Öğretim Üyesi Burcu TÜRK

Fen ve Edebiyat Fakültesi Psikoloji Öğrencileri;

- Sakine Deniz YILMAZ
- Azime Merve BEYAZ

Araştırma ile ilgili sorularınız için;

Araştırmacı Dr. Öğretim Üyesi Burcu Türk'e burcuturk@halic.edu.tr

Sakine Deniz Yılmaz'a sakinedenizyilmaz@ogr.halic.edu.tr

Azime Merve Beyaz'a azimemervebeyaz@gmail.com adresinden ulaşabilirsiniz.